

*Рейда Олександр Миколайович,
к.т.н., доцент кафедри програмного забезпечення
Вінницького національного технічного університету, Україна*

*Доценко Тетяна Володимирівна, студентка групи ПЗ 15-мн,
факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії
Вінницький національний технічний університет, Україна*

МЕТОДИ ВІДОБРАЖЕННЯ ЗОРОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ АСОЦІАТИВНОГО СПРИЙНЯТТЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Проведено аналіз методів відображення зорової інформації для покращення асоціативного сприйняття при вивченні іноземної мови.

Ключові слова: асоціація, сприйняття, методи відображення, іноземна мова, ейдетика.

Methods of visual information displaying were analyzed in order to approve associative sensation while learning foreign language.

Keywords: association, perception, methods of display, foreign language, eidetic.

Вступ. У глобалізованому суспільстві особливо важливого значення набувають засоби комунікації. Все більшої актуальності набувають методи відображення зорової інформації для покращення асоціативного сприйняття при вивченні іноземних мов. Вивчення іноземної мови із психологічної точки зору – це складний процес формування в корі головного мозку нової мовної системи, що починає співіснувати й постійно взаємодіяти із виробленою системою рідної мови. Досягнення успішних результатів при вивченні іноземної мови можливе при створенні умов, що забезпечать інтенсивне функціонування мовнорухових подразників [1].

Метою роботи є дослідження методів сучасного відображення зорової інформації для покращення асоціативного сприйняття при вивченні іноземної мови.

Головною задачею є реалізація методу відображення зорової інформації для покращення асоціативного сприйняття при вивченні іноземної мови.

Об'єктом дослідження є процес дослідження, аналізу і реалізації відображення зорової інформації для покращення асоціативного сприйняття при вивченні іноземної мови.

Предметом дослідження методи і засоби відображення зорової інформації.

Методи відображення зорової інформації для покращення асоціативного сприйняття при вивченні іноземної мови

Сприйняття – пізнавальний психічний процес, який полягає у відображенні людиною предметів і явищ, у сукупності всіх їх якостей при безпосередній дії на органи чуття [2].

У середині 80-х років ХХ ст. російський учений Ігор Матюгін, продовжуючи розвивати порівняно новий напрям у педагогіці та психології, який назвали ейдетикою, розробив ігрову систему, яка покращує сприймання та відтворення інформації, спираючись на властиве кожній людині вміння уявляти та фантазувати. Він запропонував використовувати весь спектр уявлень і фантазій: зорових, рухових, тактильних, нюхових та смакових. Сьогодні ця ігрова методика популярна серед тих, хто прагне неформально ставитися до процесів пізнання та навчання. Завдяки розвиткові образної уяви та яскравої фантазії ейдетика допомагає використовувати ті надзвичайні можливості, “резерви”, які є у кожного з нас.

Ейдетика, сприяючи гармонійному розвитку обох півкуль, робить більш гармонійною і саму людину. Вона стає працелюбною, краще вчиться, її пам'ять і здатність концентрувати увагу збільшуються. Ще одна важлива перевага ейдетичного навчання людина вчиться радісно. Радість навчання, як і радість праці, сприяє покращенню здоров'я. Пояснюється це тим, що, перебуваючи в стані радісної позитивної напруги, в організмі людини виробляється природний стимулятор ендорфін, який сприяє покращенню імунітету та працездатності.

Рівень зацікавленості при такому підході навчання зображено на рисунку 1.

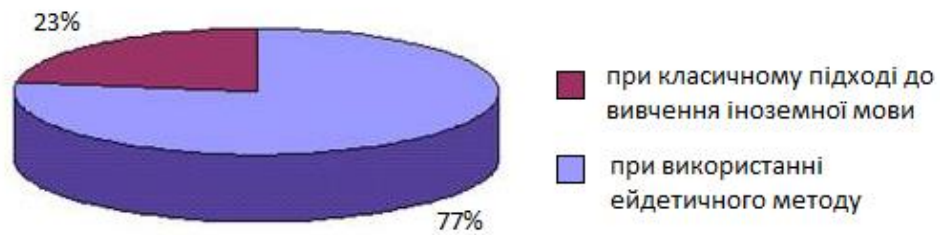

Рисунок – 1 Рівень зацікавленості при вивченні іноземної мови

Отже, основне правило ейдетики - “уява + позитивні емоції = секрет успішного навчання”.

На основі багатьох досліджень про природу мовленнєвої діяльності, сучасні психолінгвісти прийшли до висновку, що ми мислимо не словами, а образами, кодовою мовою уявлень і асоціацій. Слово – це звуковий образ, що використовується для вираження того, що ми бачимо, про що ми думаємо чи відчуваємо. Отже, опанування мови починається з відчуттів, тобто з процесу відображення в мозку людини окремих властивостей предметів та явищ, які безпосередньо впливають на її органи чуття [3].

Асоціація – поняття, що виникає при згадуванні іншого. Асоціація – це зв'язок між окремими фактами, подіями, предметами або явищами, відображеними в свідомості людини і закріпленими в її пам'яті. Асоціативне сприйняття і мислення людини призводять до того, що поява одного елемента, в певних умовах, викликає образ іншого, пов'язаного з ним. Можливість будувати асоціації є найважливішою здатністю нашого розуму.

Метод асоціативних символів дозволяє вирішити основні проблеми у навчанні іноземної мови, адже базується на актуальній теорії вивчення мови через «особистісну діяльність» людини. Використання даного методу дає можливість сприймати мовний матеріал через усі аналізатори зорові, слухові, мовленнєво-моторні і рухові.

Для знаходження асоціацій можна виділити кілька способів побудови асоціативних зв'язків між будь-якими об'єктами:

- суміжність в часі або просторі: стіл і стілець, зима і сніг;

- подібність (подобу): земля і куля, лампа і груша;
- контраст (суперечність): добро і зло, чорне і біле;
- причинно-наслідкові зв'язки: грім і блискавка, лампа і світло;
- узагальнення: помідор і овоч, собака і тварина;
- підпорядкування: овоч і огірок, тварина і кішка;
- супідрядність одному об'єкту: автомобіль і мотоцикл;
- частина і ціле: секунди і хвилина, автомобіль і двигун;
- доповнення: зубна паста і зубна щітка.

Залежно від застосування цих способів, а також від різних модифікацій і умов їх використання, можна знайти різні види асоціацій. Асоціації бувають:

- тематичні, в яких об'єкти пов'язані єдиною тематикою (маркетинг і реклама);
- фонетичні, в яких є співзвуччя між об'єктами (ніч і піч);
- словотвірні, засновані на єдності кореня або інших частин слова (лінь і лінуватися).

Варто відзначити, що асоціативні процеси, що відбуваються в нашій свідомості, залежать від ступеня участі в них різних чуттєвих органів. Так виділяють візуальні, аудіальні, кінестетичні, смакові і нюхові асоціації. Залежно від схильності людини, особливостей її чуттєвої репрезентативної системи їй буде корисно будувати асоціації, які підходять саме для неї.

Хтось легко запам'ятовує вимовляючи інформацію вголос. Основою пам'яті для людей, налаштованих на візуальне сприйняття (а таких більшість), служить цілеспрямоване виділення ключових слів у тексті (підкреслення, розфарбовування, створення схем і малюнків) [4].

Л. Авер'янов, А. В. Міртов вважали, що більшість людей схильні до зорового сприйняття образів слів. Тому, на думку А. В. Міртова, за основу брати зоровий метод. При цьому не можна забувати основне положення сучасної психології, що всякий навчальний матеріал буде тим легше засвоюватись, чим більша кількість наших органів візьме участь у його сприйнятті.

Наступні правила, сформульовані Т. Бузан, дадуть загальне поняття про закономірності, що управляють сприйняттям, збереженням і поживленням вражень, отриманих пам'яттю. Дослідниця вважає, що асоціації потрібно:

- 1) перебільшувати;
- 2) змушувати рухатися;
- 3) замінювати асоціації з метою посилення образу;
- 4) пов'язувати несподіваним способом;
- 5) асоціації повинні бути абсурдними (вільними, нестандартними) [5].

Порівняльний аналіз результатів навчання з використанням асоціативного методу і класичного підходу зображені на рисунку 2[6].

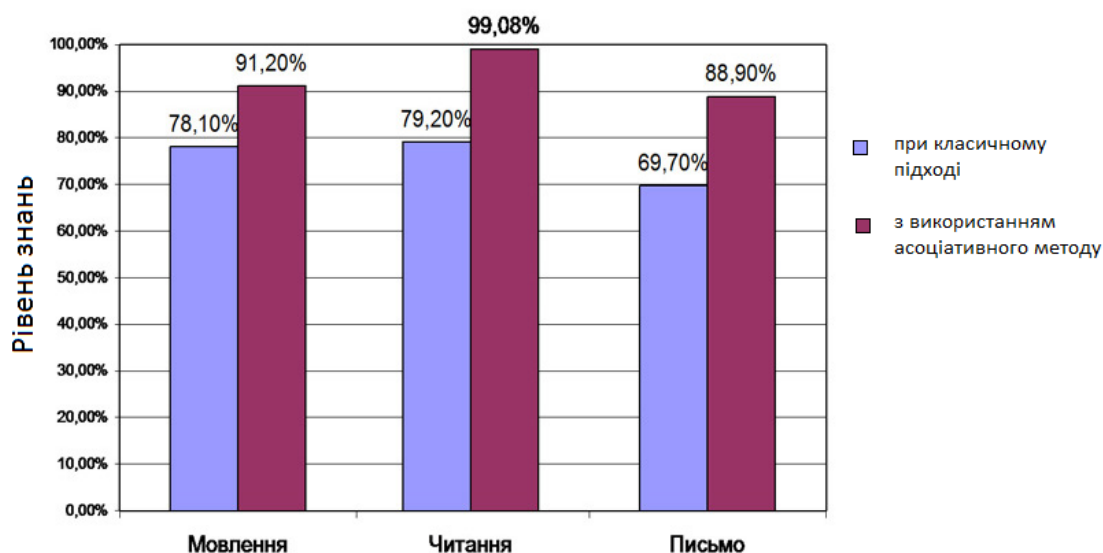

Рисунок – 2 Порівняльний аналіз результатів навчання

Висновок. Відчуття, сприйняття, мислення служать нерозривними частинами єдиного процесу відображення дійсності. Чуттєве наочне пізнання предметів і явищ навколишнього світу є вихідне.

Отже, опанування мови починається з відчуттів, тобто з процесу відображення в мозку людини окремих властивостей предметів та явищ, які безпосередньо впливають на її органи чуття. Саме такими помічниками в опануванні мовою і виступають асоціативні символи.

Список використаної літератури

1. Зимня І. А. Психология обучения иностранным языкам в школе // І. А. Зимня. – М., 1991. – 220 с.
2. Сприйняття [електронний ресурс] // Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Сприйняття.html> – Назва з екрану.
3. Ніколаєв С.Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти вивчення, викладання, оцінювання.// С.Ю. Ніколаєв. – Київ, 2003. – 261 с.
4. Урок 2. Ассоциативное мышление [електронний ресурс] // Режим доступу: <https://4brain.ru/memory/associacii.php> – Назва з екрану.
5. Бузан Т. Скоростная память / Т. Бузан. – М.: «Эйдос», 1998. – 133 с.
6. Метод асоціативних символів - сучасний високоефективний метод вивчення іноземної мови на початковому етапі [електронний ресурс] // Режим доступу: http://innovatelogic.com/publishing_in_press_all/naukovij-visnik--metod-asociativnih-simvoliv---suchasnij-visokoefektivnij-metod-vivchennja-inozemnoji-movi-na-pochatkovomu-etapi.html – Назва з екрану.